

Second Home

Kinderopvang

Beleid Veiligheid – Gezondheid

De Bikkels BSO

Inhoudsopgave	
1.0 Voorwoord	3
2.0 Missie en visie veiligheid en gezondheid	4
2.1 Missie.....	4
2.2 Visie	4
2.3 Doelen	4
3.0 Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid	5
3.1 Fysieke veiligheid	5
3.1.1 Vallen van hoogte.....	6
3.1.2. Vallen van grote hoogte binnen de groeps- en bewegingsruimtes BSO.....	6
3.1.3. Vallen van grote hoogte tijdens buiten spelen.....	6
3.2. Verstikking	7
3.2.1 Vergiftiging.....	7
3.2.2 Verbranding	7
3.2.3. Verdrinking.....	8
3.2.4. Sociale veiligheid.....	8
3.2.5 Kindermishandeling.....	8
3.2.6 Vermissing.....	9
3.2.3 Vervoeren van kinderen.....	9
3.3 Gezondheid	11
3.3.1 Besmetting ziektekiemen	11
3.3.2 Voedselvergiftiging.....	12
4.0 Omgaan met kleine risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid	12
5.0 Risico-inventarisatie	13
5.1 Preventieve maatregelen op het gebied van veiligheid.....	12
5.2 Preventieve maatregelen op het gebied van gezondheid	12
5.3 Protocollen en werkinstructies.....	12
6.0 Thema's uitgelicht	13
6.1 Grensoverschrijdend gedrag	13
6.2 Vierogenprincipe.....	13
6.3 Achterwachtregeling	14
7.0 EHBO-regeling	15
8.0 Beleidscyclus	15
8.1 Plan van aanpak	15
8.2 Evaluatie	16
9.0 Communicatie en afstemming intern en extern	16
9.1 Intern.....	16
9.2 Extern	16
10.0 Ondersteuning en melding van klachten	17
10.1 Klachtenregeling.....	17
BIJLAGE 1 Huisregels kinderen	20
BIJLAGE 2 Gedragsregels Kinderopvang	21
BIJLAGE 3 Preventie maatregelen/huisregels op het gebied van veiligheid	22
BIJLAGE 4 Preventie maatregelen/huisregels op het gebied van gezondheid	27
BIJLAGE 5 Protocol Varen	29
BIJLAGE 6 Veilig rijden	31

1. Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van Second Home Kinderopvang Watervilla. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden. Zodat kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

Dit beleidsplan is gemaakt op locatieniveau. Alle informatie uit dit beleidsplan is dus geldend voor de locatie Bikkels BSO 4 t/m 13 jaar.

Dit beleidsplan is geldig vanaf 1 januari t/m 31 december 2024. Om tot dit beleidsplan te komen zijn aan de hand van diverse thema's gesprekken gevoerd met medewerkers. Centraal stond hierin of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn er maatregelen opgesteld voor verbetering.

Mariam Talhaoui is eindverantwoordelijk voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Een beleid komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er tijdens elke teamvergadering een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

Wij als kinderopvang voldoen aan de regels zoals die gesteld zijn in de Wet Kinderopvang en aanverwante regelgeving. Wij werken samen met de GGD en brandweer. Wij volgen nauwkeurig hun regelgeving op om te kunnen voldoen aan hun opgestelde kwaliteitseisen.

Het plan wordt op onze website beschikbaar gesteld voor medewerkers, ouders en andere belanghebbende.

Het hebben en uitvoeren van een verantwoord beleid op het gebied van veiligheid en gezondheid is dan ook heel belangrijk. Dit beleidsplan is bestemd voor iedereen die direct of indirect bij Second Home Kinderopvang betrokken is. Op deze manier hopen we een duidelijk beeld te schetsen van onze manier van werken. Het beleidsplan is dynamisch. Dit houdt in dat we het plan regelmatig evalueren en indien nodig aanscherpen of bijstellen. Het doel hiervan is de kwaliteit op het gebied van veiligheid en gezondheid te borgen en zo hoog mogelijk te houden.

2.0 Missie en Visie veiligheid en gezondheid

In dit hoofdstuk is beschreven wat de missie en visie is van Second Home Kinderopvang ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wij vinden het belangrijk om onze visie op de ontwikkeling van het kind hierin te betrekken.

2.1 Missie

Second Home Kinderopvang biedt ouders professionele opvang voor kinderen van 0 - 13 jaar. Kinderen krijgen de mogelijkheid om zich vanuit een veilige basis zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen, aangepast aan de ontwikkelingsfasen, mogelijkheden en talenten van elk individueel kind.

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door:

- - Kinderen af te schermen van grote risico's;
- - Kinderen te leren omgaan met kleinere risico's;
- - Kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling.

Second Home Kinderopvang staat voor kinderopvang waar gewerkt wordt vanuit passie en vanuit waar we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van 3 kinderen. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Buitenschoolse opvang wordt gezien als een aanvulling op de opvoeding thuis. Het is daarom van belang dat er goede zorg wordt verleend aan de kinderen. Er wordt gewerkt vanuit ons pedagogisch beleidsplan, waarbij aan de communicatie met ouders veel waarde wordt gehecht.

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang dienen wij een beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn het bewust zijn van mogelijke risico's, het voeren van een goed beleid op grote risico's en het gesprek hierover aangaan met elkaar en met de externe betrokkenen. Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

2.2. Doelen:

Buitenschoolse opvang Second Home heeft zich als doel gesteld om kwalitatieve, pedagogisch verantwoorde evenals betaalbare kinderopvang te verlenen in Almere, waarin veel aandacht is voor beweging, muziek en gezond eten. Naast dagopvang voor baby's en peuters biedt Second Home Kinderopvang ook buitenschoolse opvang voor oudere kinderen aan. De kinderen zullen hun dag moeten besteden zonder hun ouders, en wij hebben als doel gesteld om die kinderen die veilige plek te geven waarin dat mogelijk is. We willen kinderen een veilige basis geven, waarin het contact met de ouders wordt gestimuleerd, maar waarin ook aandacht wordt besteed aan de scheiding tussen ouder en kind in de periode dat hij of zij op de Buitenschoolse opvang doorbrengt. Dit speelt een rol in het ontwikkelingsproces van het kind naar zelfstandigheid. De belangrijkste doelstelling van de Buitenschoolse opvang Second Home is, om kinderen ongestoord en in een veilige en gezonde omgeving te laten spelen en te ontspannen. Hierin vervullen bewegen en muziek ook een rol.

3.0 Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid

Fysieke veiligheid:

- Vallen van hoogte
- Trap
- Verstikking
- Vergiftiging
- Verbranding
- Verdrinking

Sociale veiligheid:

- Grensoverschrijdend gedrag
- Kindermishandeling
- Vervoeren van kinderen
- Pesten
- Vermissing

Gezondheid:

Meest voorkomende infecties zijn:

- Gastro enteritis (bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken na de toiletgang =kruisbesmetting)
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus)

In dit hoofdstuk van het gezondheid en veiligheidsplan beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we maximaal 5 belangrijke risico's benoemd met de daarbij horende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Voor de overige risico's verwijzen we je graag naar de bijlages waarin de complete risico-inventarisatie is opgenomen die in 2018 is uitgevoerd.

Fysieke veiligheid:

Ten aanzien van de fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

3.1.1: Vallen van hoogte.

Genomen maatregelen zijn:

Een kind kan altijd ergens op klimmen en daar vanaf vallen het zij van een tafel of een glijbaan. Soms zijn kinderen zo snel dat je er niet op tijd bij kunt zijn. Kinderen zullen altijd blijven experimenteren met het klimmen op dingen die niet mogen. In veel gevallen weten de kinderen wat wel en niet mag en dat wordt ook altijd benadrukt. We proberen kinderen d.m.v. herhaling te leren waar ze wel en niet op mogen klimmen. Het kan bv voorkomen dat een kind netjes ergens op klimt, iets wat hij immers al vaker gedaan heeft. Ondanks dat er een leidster vlak in de buurt is valt hij er toch af en breekt misschien zijn arm. Dit is uiteraard heel vervelend voor het kind maar dit zijn wel risico's die wij aanvaarden. Leren van je eigen fouten en met vallen en opstaan onder leiding van een deskundigen de buurt kan ook vervelende gevolgen hebben ook al proberen we die veel mogelijk te voorkomen zonder het kind te remmen in zijn ontdekkingstocht.

* Er staat altijd een leidster buiten, Kinderen wordt geleerd zorgvuldig en rustig buiten te spelen. Bv klimmen op het hek mag niet.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

Hangen over reling:

- De pm-ers zullen met een scherp oog blijven kijken wat aanvaardbaar is en wat riskant is. Dit is uiteraard afhankelijk van leeftijd en kennis/ervaring van het kind zelf.
- Pm-ers hebben een observerende rol. Indien nodig bespreken zij met de kinderen de risico's. Vallen van grote hoogte:
- Pm-er gaat naar kind en belt voor een EHBO-er/BHV-er en andere collega om eventuele kinderen op te vangen.
EHBO-er/BHV-er bekijkt de verwondingen afhankelijk van de ernst wordt 112 ingeschakeld.
- Pm-er brengt ouders op de hoogte.

3.1.2. Vallen van grote hoogte binnen de groeps- en bewegingsruimtes BSO

In de trappenhuisen zijn er relingen aanwezig. Kinderen zouden daarover heen kunnen gaan hangen of op kunnen gaan zitten. De relingen zijn op veilige hoogte en de spijlen zitten op veilige afstand toch is voorzichtigheid geboden. Daarnaast mogen de kinderen de groep niet verlaten zonder dat de leidsters op de hoogte zijn.

Genomen maatregelen:

- Leer kinderen goed gedrag aan, zoals rustig lopen in de gangen, op de trap en rustig zitten aan tafel.
- De jongere kinderen lopen niet alleen op de trap.
- Geen meubels of spullen op de gang laten staan.
- Er zijn groepsregels voor kinderen, deze worden regelmatig benoemd in de groep. kinderen worden gecorrigeerd op punten die een gevaar kunnen vormen. (Denk hierbij bv staan op een bank) Kinderen mogen wel zelfstandig op een bank klimmen om daarop te zitten maar mogen er niet op staan. Natuurlijk wordt dit regelmatig uitgetoet en grijpen de pm-ers in waar dat noodzakelijk is.
- Er wordt tijdens de aanwezigheid van kinderen niet gedweild

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

Hangen over reling:

- De pm-ers zullen met een scherp oog blijven kijken wat aanvaardbaar is en wat riskant is. Dit is uiteraard afhankelijk van leeftijd en kennis/ervaring van het kind zelf.
- Pm-ers hebben een observerende rol. Indien nodig bespreken zij met de kinderen de risico's. Vallen van grote hoogte:
- Pm-er gaat naar kind en belt voor een EHBO-er/BHV-er en andere collega om eventuele kinderen op te vangen.

EHBO-er/BHV-er bekijkt de verwondingen afhankelijk van de ernst wordt 112 ingeschakeld.

- Pm-er brengt ouders op de hoogte.

3.1.3. Buiten.

Het protocol buiten spelen is ontwikkeld, hierin staat vermeld wat onze werkwijze hierin is. Deze risico's aanvaard onze BSO tot op zekere hoogte en zijn niet te vermijden. Waar de pm-ers denken extra ondersteuning denken te geven zal dat zo veel mogelijk gebeuren te denken valt dan bv aan het klimmen op een glijbaan, hier zal dan een pm-ers bij gaan staan ter controle en zo nodig hulp.

Genomen acties en/of maatregelen:

- Kinderen die buiten spelen mogen niet over het hek klimmen.

- Kinderen die zich niet aan de afspraak houden worden rustig op de gevaren van het vallen gewezen.
- Pm-ers zijn alert op het speelgedrag van kinderen. Benoemen de risico's van het spel.
- Als kinderen buiten spelen, is er altijd toezicht van een pedagogische medewerker
- Als wij op het plein van een school spelen wordt het plein en toestellen gecontroleerd.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- Pm-er gaat naar kind en belt voor een EHBO-er/BHV-er en andere collega om eventuele kinderen op te vangen.
- EHBO-er/BHV-er bekijkt de verwondingen afhankelijk van de ernst wordt 112 ingeschakeld.
- Pm-er brengt ouders op de hoogte.

3.2. Verstikking.

Genomen maatregelen zijn:

Verstikking bij een (jong) kind is een groot risico . Het kan zijn dat een kind verstikking heeft door voedsel maar het kan ook zijn dat een kind verstikking heeft door speelgoed of iets anders dat op de vloer ligt.

* tijdens eten, rustig aan tafel, niet schrokken.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- In het geval van verstikking door voedsel en of andere materialen zijn de pm-ers opgeleid om te handelen mocht een kind niet meer ademen door verstikking. Allen hebben ze een BHV of Kinder-EHBO diploma.
- Pm-er brengt ouder op de hoogte.

3.2.1. Vergiftiging.

Genomen maatregelen zijn:

Het geval van vergiftiging is nooit uitgesloten ondanks we wel werken volgens regels en protocollen maar we blijven uiteindelijk mensen die ook fouten of vergissingen maken. Daarbij zijn we ook afhankelijk van ouders die ons pand betreden. Een vergiftiging kunnen ze overal oplopen. Als iemand een tas laat slingeren (met bv medicatie of sigaretten) en een kind ziet dat, dan zijn soms de gevolgen niet te overzien.

Genomen acties en/of maatregelen:

- In het hygiëne veiligheid en gezondheid protocol staat vermeld dat alle schoonmaakmiddelen worden hoog weg geborgen worden buiten bereik van kinderen.
- Buiten zijn er geen giftige planten, voor het buiten spelen wordt de buitenplaats gecontroleerd op zwerfvuil en andere rommel. Dit staat beschreven protocol buiten spelen.
- Samen met medewerkers is afgesproken dat zij hun tassen bij zich houden en veilig opbergen buiten het bereik van kinderen. Hiervoor gebruikt men de voorraadkasten/kasten op de desbetreffende afdeling.
- Alertheid van het personeel. Zij dienen ouders en of anderen die ons pand betreden te wijzen op de gevaren van middelen die schadelijk zijn voor de gezondheid van kinderen.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- In het geval van vergiftiging door voedsel en of andere materialen zijn de pm-ers opgeleid om te handelen mocht een kind zichzelf vergiften. Allen hebben ze een BHV of Kinder-EHBO diploma.

- Pm-er brengt ouder op te hoogte.

* Medicijnen voor kinderen zitten in een afgesloten medicijnenkast op een hoogte waar de kinderen niet bij kunnen.

3.2.2. Verbranding.

Verbranding kan gebeuren door verschillende oorzaken. Ten eerste verbranding door de zon. Ook kan een kind zich verbranden door hete dranken of heet water over zich heen te krijgen. Binnen Second Home Kinderopvang zijn er zowel binnen als buiten grote gevaren te ontdekken.

De genomen maatregelen zijn:

Verbranding kan gebeuren door verschillende oorzaken. Ten eerste verbranding door de zon. Ook kan een kind zich verbranden door hete dranken of heet water over zich heen te krijgen. Binnen Second Home Kinderopvang zijn er zowel binnen als buiten grote gevaren te ontdekken. Vestiging Bikkels heeft een keuken op de beneden verdieping.

Deze keuken wordt gebruikt om warm eten te bereiden.

Met de kinderen zijn er afspraken gemaakt dat zij niet ongevraagd bij de keuken mogen.

- We werken volgens het protocol hitte en zon.
- Medewerkers hebben met elkaar afgesproken voorzichtig om te gaan met warme dranken. Wanneer kinderen bij ons thee drinken gebeurt dit aan tafel. De thee wordt lauwwarm aangeboden.
- Kinderen alleen onder begeleiding van een PM/volwassenen in de keuken laten.
- Waterkokers worden achter op de aanrecht geplaatst.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- In het geval van verbranding zijn de pm-ers opgeleid om te handelen mocht een kind zich verbranden. De meeste hebben ze een BHV of Kinder-EHBO diploma.
- Pm-er brengt ouder op de hoogte.
- * Er wordt op de Buitenschoolse opvang nooit gebruik gemaakt van echt vuur. Er is een rookverbod voor pedagogische medewerksters.
- * Met verjaardagsfeestjes worden er geen kaarsjes uitgeblazen. We werken hooguit met kaars verlichting op batterijen.
- * Leidsters die thee willen drinken zetten deze niet op tafel in nabijheid van de kinderen. Er wordt nooit thee gedronken met een kind op schoot.
- * De wastafel waar kinderen hun handen wassen geeft uitsluitend koud water af.

3.2.3. Verdrinking.

Genomen maatregelen zijn:

Wanneer de kinderen van de BSO gaan zwemmen met een uitje, mogen enkel alleen de kinderen mee die minimaal een A zwemdiploma hebben. De leiding zwemt ook mee en bij het zwembad lopen er ook veel badmeesters en juffen rond.

BSO Bikkels is gevestigd in een waterrijk gebied. Wanneer wij met de kinderen gaan spelen op het schoolplein lopen wij langs het water.

In het protocol "buiten spelen" staat duidelijk beschreven hoe wij naar het schoolplein moeten lopen.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- Kind wordt uit het water gehaald.
- De pm-er schakelt collega's en BHV/EHBO in. Pm-ers zijn opgeleid tot het handelen bij verdrinking.
- Ouders en management worden op de hoogte gebracht.
- Indien nodig wordt 112 gebeld.

3.2.4. Sociale veiligheid.

Ten aanzien van de sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's: -

3.2.5. Grensoverschrijdend gedrag.

De genomen maatregelen zijn:

* Zie 6.1 staan de genomen maatregelen beschreven.

3.2.5. Kindermishandeling.

- *- Wij streven naar een zo open mogelijk professioneel werkklimaat waarin de drempel laag is voor personeel om elkaar aan te spreken op bepaalde gedragingen.
- Wij zorgen dat pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers nog niet aan het werk gaan voordat er een goedgekeurde VOG binnen is.
- Wij hebben een inrichting met veel ramen (ook naar buiten) voor een goede transparantie.
- Wij zorgen voor veiligheid doordat ouders en verzorgers onaangekondigd binnen kunnen komen door een persoonlijke toegangscode. Onbekende mensen moeten eerst aanbellen. Zij kunnen niet zomaar binnen lopen.
- Wij zorgen voor veiligheid doordat andere personen dan ouders (of vaste opa of oma bv.) zich altijd moeten legitimeren bij het ophalen. Er moet van tevoren dus worden doorgegeven of iemand anders het kind komt halen en wie dit is. Is dit niet het geval dan worden de ouders gebeld voor bevestiging voor een kind wordt meegegeven.

De genomen maatregelen zijn:

- De medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld en wordt in de praktijk toegepast;
- De pedagogisch medewerkers hebben de training van de meldcode gevolgd;
- De leidinggevenden hebben de training voor aandachtsfunctionaris gevolgd;
- Er wordt op de groepen gebruik gemaakt van een registratieformulier. Het formulier dient ervoor om de zorgen over een kind te registreren. Hierdoor krijg je als pedagogisch medewerker inzichtelijk over welke bijzonderheden/opvallend heden het gaat. Hoe vaak en wanneer dit voorkomt en of je dit wel/niet met de ouders bespreekt en zo ja hoe zij hierop reageren;

3.2.6. Vermissing.

Ondanks de voorzorgen en onze alertheid, kunnen kinderen aan de aandacht ontsnappen, weggroepen of weglopen. Ieder kind dat kwijt is, wekt grote ongerustheid op en er kan gemakkelijk paniek uitbreken. Daarom is er een protocol opgesteld, zodat we doelgericht kunnen handelen en het overzicht kunnen behouden. In het protocol is preventief beleid omschreven om het risico op vermissing zo klein mogelijk te maken. Mocht een kind toch vermist raken, dan zijn er voor de verschillende scenario's stappen omschreven om overzichtelijk te kunnen handelen. De pedagogisch medewerkers dienen op de hoogte te zijn van het protocol Vermissing. Deze is in te lezen in de protocollenmap op de groep en wordt besproken tijdens teamoverleggen.

De genomen maatregelen binnen de locatie zijn:

-De pedagogische medewerkers weten hoeveel kinderen er op de groep zijn. Wanneer een kind is gebracht of gehaald, moet je het nieuwe aantal kinderen weten. Doe dit o.a. door het bijhouden van de ouderportaal.

*De kans dat een kind wegloopt of door een onbekende wordt meegenomen is het grootst tijdens de haal- en brengtijden.

-Pedagogisch medewerkers letten op dat de entree deur en het hek bij buitenspelen altijd goed dicht zijn. Let op openstaande deuren, zowel de groepsdeur als de entree deur.

Wanneer een ouder de deur laat openstaan, wijs de ouder daar op. Wanneer een kind zelf

de deur kan open doen en dit doet zonder toestemming van de groepsleiding, zorg dan voor maatregelen zoals het omhoog zetten van de deurkruk. Check of de entree deur dicht is, wanneer de groepsruimte wordt verlaten samen met de kinderen.

-Pedagogische medewerkers zorgen dat een invalkracht goed geïnstrueerd is en vindt er een goede overdracht plaats.

-Het bespreken van de regels rondom naar de wc gaan op de gang, wordt geregeld besproken en op toegezien. Kinderen mogen nooit alleen naar de hal/wc zonder toestemming van de pedagogische medewerker.

De genomen maatregelen buiten de locatie zijn:

- * Bij een wandeling moeten de kinderen twee aan twee aan de hand lopen.
- * De kinderen worden in de speeltuin regelmatig geteld.
- * Bij uitjes voor extra begeleiding zorgen. En worden de kinderen in groepjes verdeeld met een vaste begeleider. (de begeleider is ten allen tijden aanwezig bij het groepje en anders komt een plaatsvervanger tijdens pauze bijvoorbeeld)
- * Minstens een leidster draagt een mobiele telefoon bij zich.
- * Kinderen dragen allemaal een T-shirt of hesje met het second home telefoonnummer erop. Bij uitjes is er minstens altijd één locatie manager aanwezig.
- * Kinderen kunnen niet zelf uit het pand. Voordeur wordt met een knop bediend die hoog is en de achterdeur (nooduitgang) zijn duidelijke afspraken met de kinderen over gemaakt. Deze worden ook regelmatig herhaald bij de kinderen.

Handelingswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

- Meld bij je naaste collega van de groep dat je een kind mist. Draag de zorg van de andere kinderen over aan je collega, zodat je je kunt richten op het vermiste kind.
- Blijf kalm, denk helder na.
- Bekijk eerst goed alle lokalen, gangen en slaapkamers van de opvang. Roep ondertussen het kind. Kijk ook op plaatsen waar kinderen zich kunnen verbergen. Het komt nogal eens voor Het kan voorkomen dat een kind zich verstopt en dan in slaap valt.
- Schakel meerdere collega's in om te helpen zoeken. Ook eventueel ouders die op dat moment aanwezig zijn.
- Een andere collega die niet aan het zoeken is brengt de leidinggevende van de kinderopvang op de hoogte. Deze neemt contact op met de ouders en de directie indien het kind niet binnen 30 minuten wordt gevonden.
- Als het kind niet in het gebouw te vinden is, ga dan buiten zoeken. Neem als het kan een foto van het kind mee. Neem een telefoon mee, zodat je bereikbaar bent, mocht een collega het kind vinden.
- Zoek buiten eerst op de plekken waar het kind gevaar zou kunnen oplopen (water, putten, verkeerswegen, parkeerplaatsen etc.).
- Vraag aan voorbijgangers of zij een kind hebben gezien.

- Als je alleen op de locatie bent, schakel dan direct de achterwacht in. Vraag de achterwacht om de leidinggevende of directie op de hoogte te stellen.
- Als je met meerdere collega's op locatie bent: Schakel na 10 minuten zoeken meerdere collega's in om te helpen zoeken. Alle collega's hebben hun mobiel mee en aan. Na 10 minuten is iedereen weer op de vestiging.
- Een andere collega brengt de leidinggevende of directie op de hoogte. Deze neemt contact op met de ouders en de directie.

NB: Tijdens een uitje spreek je af welke medewerkers bij de kinderen blijven en welke gaan zoeken. Ook hier spreek je af om elkaar na 10 minuten zoeken weer te treffen. Laat ook een medewerker de organisatie van het pretpark, dierentuin of waar je ook bent inlichten. Deze kunnen het kind dan ook omroepen of iets dergelijks.

• Na deze 20 minuten zoeken, bel je de politie.

• Noteer de naam van de politiefunctionaris die je aan de telefoon gesproken hebt en de

naam van de politiefunctionaris die als je contactpersoon is aangewezen.
•De politie zal de zoektocht over gaan nemen.

3.2.7. Vervoeren van kinderen:

Iedere dag worden er kinderen bij Second Home Kinderopvang vervoerd van school naar de BSO of vanuit de BSO naar school. Wij bieden de ouders ook een haal en brengservice aan vanuit huis naar de opvang en vanuit de opvang naar huis. Dit gebeurt lopend, met de auto of met de BSO bus. In overleg met ouders mogen oudere BSO-kinderen zelfstandig van en naar school lopen/fietsen of vanuit Second Home naar huis gaan. De ouders ondertekenen dan het toestemming formulier van Second Home. In dit geval is Second Home Kinderopvang niet verantwoordelijk voor het kind, gedurende deze periode.

Second Home Kinderopvang is zich ervan bewust dat er op een correcte en verantwoordelijke manier met vervoeren van kinderen omgegaan moet worden. Hieronder staat beschreven hoe Second Home Kinderopvang hiermee omgaat.

Doelgroep:

Pedagogisch medewerkers, ouders/verzorgers en kinderen die Second Home Kinderopvang bezoeken

Doel:

Dit protocol beschrijft de afspraken en regels die Second Home Kinderopvang hanteert tijdens vervoeren hoe hier binnen Second Home Kinderopvang mee wordt omgegaan.

Richtlijnen lopen

- De pedagogisch medewerker loopt samen met de kinderen van en naar school/ Second Home Kinderopvang. Hiervoor vinden wij de norm van 1 volwassenen op 10 kinderen acceptabel. De groepssamenstelling en het verkeersrisico kunnen noodzakelijk zijn voor het verkleinen van de groep of de inzet van een extra leidster.
- De pedagogisch medewerker hanteert duidelijke afspraken met de kinderen: de kinderen lopen samen als groep onder toezicht van de pedagogisch medewerker, wachten op elkaar, wachten bij oversteken, enz.

Maatregelen:

Veiligheid tijdens het lopend vervoer

De afspraken hierover zijn:

- De groepsleiding hebben altijd een lijst met alle op te halen kinderen. Tevens zorgen zij voor een voldoende opgeladen mobieltje.
- De groepsleiding neemt altijd de veiligste weg. Denk hierbij aan zebrapaden, stoplichten en voetgangerspaden.
- De groepsleiding steekt pas over als er totaal geen verkeer in zicht is of als het verkeer tot volledige stilstand is gekomen.
- De groepsleiding haast zich nooit!
- De groepsleiding neemt altijd dezelfde route.
- De groepsleiding zorgt dat zij zoveel als mogelijk dezelfde kinderen ophaalt.
- Kinderen lopen altijd twee aan twee.
- Als kinderen van hun ouders zelfstandig naar de opvang mogen komen, dient er een overeenkomst zelfstandig vervoer te worden ingevuld.
- Indien kinderen op een opvang dag met iemand anders mee gaan, dienen de ouders dit van tevoren te melden. Is dit niet gebeurd dan neemt de groepsleiding hem/haar mee naar de BSO.

Richtlijnen vervoer per BSO bus

- De BSO bus (vroeger genaamd Stint) is een nieuw soort elektrisch voertuig, en valt hiermee in een nieuwe categorie voertuigen; de zogenaamde 'aangewezen bromfiets'. Voor een 'aangewezen bromfiets' gelden de volgende regels:
- Er geldt een rijbewijsplicht
- Er geldt geen helmplicht
- De maximumsnelheid is 17,2 km per uur
- De minimumleeftijd is 18 jaar (tenzij de bestuurder gehandicapt is)
- Verlichting is verplicht en mag via losse lampjes
- Bestuurders moeten zo veel mogelijk rechts houden en mogen niet met z'n tweeën naast elkaar rijden
- Bestuurders moeten het fietspad gebruiken als dat er is;
- Het is verboden te bellen tijdens het rijden
- De kinderen die door Second Home vervoerd worden dienen zittend in de bso bus vervoerd te worden en in de gordel
- De pedagogisch werker houdt zich aan de verkeersregels zoals deze gesteld zijn in Nederland.

Zie protocol "Veilig rijden"

Veiligheid tijdens autovervoer.

- Verzekering: minimaal een WA verzekering en een inzittendenverzekering.
- De chauffeur dient in het bezit te zijn van een geldig rijbewijs en het bevoegd te zijn om het voertuig te besturen.
- De chauffeur houdt zich aan de verkeersregels.
- Het maximale aantal te vervoeren personen is gekoppeld aan het aantal zitplaatsen.
- Kinderen moeten bij voorkeur achterin zitten.
- Kinderen kleiner dan 1,35m worden in een kinderzitje vervoerd.
- Er worden niet meer kinderen vervoerd dan er gordels zijn.
- Er wordt op gelet dat de kinderen de autogordels tijdens het rijden niet afdoen.
- De bestuurder is verantwoordelijk voor het dragen van de gordels door meerrijdende kinderen.
- Indien aanwezig, wordt er gebruik gemaakt van kindersloten.
- De kinderen dienen op een veilige plaats in- en uit te stappen: aan de trottoirkant of, als er geen trottoir is, in de berm. Begeleiders dienen zelf ook altijd uit te stappen.
- Elke chauffeur onthoudt zich van roken, verdovende middelen, alcohol, medicijnen die van invloed zijn op het rijden, telefoneren en/of andere zaken die van negatieve invloed kunnen zijn op het functioneren voorafgaande of tijdens het vervoer.
- De technische staat van de auto dient te voldoen aan de wettelijke vereisten.

3.3. Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's definiëert als grote risico's:

Deze vraag ligt nog bij de deskundige infectiebestrijding. Wat zijn grote risico's bv ziektekiemen buiten milieu en binnen milieu. Wij denken dat besmettingsgevaar van kinderen onderling het grootste risico vormt. Nu is de daadwerkelijke vraag, is dit een groot risico of klein risico.

3.3.1. Besmetting:

Wat ons betreft zijn de grootste gezondheidsrisico's de risico's:

• **Ziekte:** In het pedagogisch beleid staat beschreven hoe we omgaan met zieke kinderen en wanneer ze wel of niet naar BSO kunnen komen en wanneer kinderen opgehaald dienen te worden.

• **Besmettingsgevaar:** Kinderen blijven kinderen ze knuffelen spelen en stoeien met elkaar. Hierdoor is besmettingsgevaar niet te voorkomen. We proberen kinderen juist hoestgedrag (hoesten in de arm of een hand voor de mond) aan te leren en we gaan op een hygiënische manier om met zieke kinderen. (zie hygiëne en gezondheid protocol)

• **Vaccinatie:** Binnen onze BSO zijn alle kinderen ingeënt volgens het vaccinatieprogramma van de rijksoverheid. Wij hebben nog niet meegekregen van ouders dat hun kind niet is ingeënt. Tijdens het intakegesprek vragen wij dit aan de ouders. Wettelijk kan op grond van de huidige wetgeving vaccineren niet worden verplicht. Het wel of niet inenten van kinderen is een keuze van de ouders. Omdat het niet verplicht is, mogen ondernemers kinderen om die reden ook niet weigeren op de opvang. Besmetting van ziekten waar kinderen niet voor ingeënt zijn en waarbij de rest van de groep wel is ingeënt wordt gewaarborgd door groepsimmunitet. Via EHBO oranje kruis hebben wij vernomen dat een kind zonder inenting gevaar oploopt bij verwondingen waar het straatvuil betreft, in dit geval zullen wij direct contact opnemen met desbetreffende ouders.

• **Allergieën:** Bij Allergieën van kinderen die bij ons bekend zijn proberen de pm-ers zo zorgvuldig mogelijk te handelen. Op de groep zal duidelijk vermeld staan op een bord wat het kind wel of niet mag nuttigen dit is al besproken met ouders en staat op het intakeformulier. De meeste kinderen op de BSO zijn zelf goed op de hoogte wat ze wel of niet mogen eten. Ook hangt er een bijzonderheden lijst op elke groep waarop staat als een kind een allergie heeft. Er kan een risico zijn dat een kind ongezien toch iets te pakken krijgt wat hij of zij niet mag nuttigen. Soms kan het zo zijn dat een allergie niet bekend is en bij de BSO ontstaat. Het is een klein risico wat uiteindelijk grote gevolgen kan hebben. De pm-ers zullen in zo'n geval adequaat handelen en contact met arts en ouders opnemen en in acute gevallen 112.

Gastro enteritis (Bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken na toilet gang = kruisbesmetting)

- Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- Infectie via water (legionella) - Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus)

Verspreiding van en besmetting met deze gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren:

Verspreiding via de lucht:

- Hoest- nies discipline, ventileren en luchten.
- Via de CO2 meter dagelijks bij houden en controleren van een goede luchtklimaat.

Maatregelen omtrent de hygiëne covid19

We volgen de richtlijnen van het RIVM als het gaat om de hygiëne en hanteren wij zelf hygiëne richtlijnen op de locaties om besmetting tegen te gaan. Deze luiden als volgt:

- Was je handen regelmatig;
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog;
- Gebruik papieren zakdoekje;
- Geen handen schudden;
- Deurklinken worden dagelijks schoongemaakt op de groep waar kinderen worden opgevangen;
- Groepen waar kinderen worden opgevangen worden na goed schoongemaakt (tafels, stoeltjes, etc.)
- De kinderen die worden opgevangen eten uit eigen bakjes.

Verspreiding via de handen:

- Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier.
- Persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden, handschoenen.

Via oppervlakken (speelgoed): - Goede schoonmaak.

Genomen acties en/of maatregelen:

- We werken volgens het hygiëne, gezondheid en veiligheidsprotocol. We proberen zo goed mogelijk volgens deze werkwijze te werken. Er wordt kinderen geleerd wanneer en hoe ze hun handen moeten wassen. Bij de wc hangt een kinderinstructie met pictogrammen, hoe was ik handen.
- We proberen kinderen zo vroeg mogelijk een hoesttechniek aan te leren om ziektekiemen niet te veel te verspreiden.
- In ons pedagogisch beleid staat hoe we omgaan met zieke kinderen en wanneer ze wel of niet gebracht kunnen worden.
- Besmettelijke Infectieziekten worden zo nodig gemeld bij GGD. Ouders worden middels een brief op de deuren geïnformeerd en/of via de nieuwsbrief.
- Er wordt bijgehouden hoeveel kinderen er niet ingeënt zijn per groep. Momenteel zijn dit over heel Second Home Kinderopvang 0 kinderen. Vervolgens wordt er jaarlijks bekeken of dit percentage is gestegen en of het een risico gaat vormen voor alle kinderen. Mocht het percentage sterk stijgen dan nemen we contact op met de GGD voor advies en verder beleid hierin.
- Er wordt vooraf van elk kind dat medicatie toegediend krijgt een machtigingsformulier getekend door de ouder/verzorger. Hierop staat de handelswijze, handtekening ouders en kan een aftekenlijst bijgehouden worden indien herhaling nodig is.

3.3.2: Voedselvergiftiging:

Voedselvergiftiging

Via voedsel en water:

- Voedsel/water hygiëne en voedsel-/waterveiligheid
- Onze kooklessen krijgen extra aandacht m.b.t. legionella infectie.
- Kinderen komen niet in aanraking met rauw gehakt, kip of rauwe eieren.
- De kinderen die worden opgevangen eten uit eigen bakjes.

Genomen acties en/of maatregelen om voedselinfecties te voorkomen:

Om voedselinfectie of vergiftiging te voorkomen, volgen wij de voorschriften uit de Hygiëncode voor kleine instellingen in de branches Kinderopvang, Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening en Jeugdzorg. Het is een praktijkhandleiding en een hulpmiddel om de voedselveiligheid te bevorderen zodat maaltijden en verstrekte producten kinderen, personeel dan wel cliënten niet ziek maken.

Zo is er in de hygiëncode opgenomen dat producten, die langer dan een 1/2 uur buiten de koelkast zijn geweest, binnen 2 uur opgegeten of vernietigd worden.

Over de beheersing van temperatuur staat het volgende beschreven:

“De juiste temperaturen bij de voedingsverzorging worden beheerst door stelselmatige en goed uitgevoerde controles en/of metingen. De groepsleiding moet zich er bewust van zijn dat in de dagelijkse praktijk de feitelijke temperaturen door allerlei oorzaken kunnen afwijken van de vereiste temperaturen. Een eenvoudig voorbeeld van de oorzaak van een afwijking van de temperatuur is de uitval van een koelkast.”

Wij hebben een temperatuurlijst gemaakt en opgehangen bij de koelkast waarop dagelijks in de middag de temperatuur van de koelkast op wordt genoteerd.

In het keukenkastje hangt tevens een overzicht met allergieën van kinderen.

We bereiden onze warme maaltijden op in onze keuken van de Bikkels. Vanuit deze keuken wordt het warme eten met minimaal 60 graden geserveerd en bij koude gerechten maximaal met 7 graden geserveerd.

Hierbij zijn de genomen maatregelen via koken:

Kopen: Let op de houdbaarheidsdatum, vooral bij bederfelijke producten. Volg de bereiding- en bewaaradviezen. Koop producten die er vers en gaaf uitzien. Koop bederfelijke en diepvriesproducten als laatste.

Wassen: Was regelmatig uw handen, zeker voordat u eten bereidt, na het aanraken van rauw vlees en vis en voordat u aan tafel gaat. Was bovendien altijd uw handen na toiletbezoek. Was uw handen met vloeibare zeep en minstens 15 seconden. Droog uw handen goed af met een papieren hand hygiëne doekje. Denk ook aan keukenhygiëne, zoals het dagelijks verschoneren van vaatdoeken, hand- en theedoeken en het reinigen van kraan- en deurknoppen met een allesreiniger. Was groente en fruit onder stromend water, zeker als ze rauw worden gegeten.

Scheiden: Zorg dat bereid voedsel niet in contact komt met producten die nog rauw zijn. Gebruik verschillende snijplanken om rauw vlees en groenten te snijden. Was messen tussendoor af met afwasmiddel of gebruik verschillende messen.

Koelen: Volg de bewaaradviezen op de verpakking van een product. Gebruik producten voor het verstrijken van de uiterste consumptiedatum. Zet producten die gekoeld moeten blijven na aankoop zo snel mogelijk in de koelkast (4 °C), tot vlak voor gebruik. Houd dan vlees en salades gekoeld. Als een gerecht langer dan 2 uur buiten de koelkast heeft gestaan, gooi het dan weg.

Verhitten: Verhit vlees, vis en schelpdieren tot het gaar is.
Drink geen rauwe melk en kook kraanwater als u twijfelt aan de kwaliteit

Genomen maatregelen worden elke werkoverleg opnieuw gecommuniceerd.

Evaluatiemomenten tijdens team overleggen gedurende het jaar elke 8 weken.

4.0. Omgang met kleine risico's.

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met over bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden.
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen.
- Het vergroot sociale vaardigheden.

Daarom aanvaarden wij op onze Buitenschoolse opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand/elleboog voor de mond tijdens niezen of hoesten.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met kinderen zijn terug te vinden in de risico-inventarisatie. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een toiletbezoek of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

5.0. Risico-inventarisatie.

Meerdere keren per jaar voeren wij de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uit. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we de risico's op onze locatie in kaart gebracht. De grote risico's zijn reeds beschreven in hoofdstuk 3. In bijlage zijn de uitkomsten van de risico-inventarisatie terug te vinden, evenals het hieruit volgende actieplan.

6. Thema's uitgelicht.

6.1 Grensoverschrijdend gedrag.

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. In het beleid moet daarom worden beschreven hoe het risico op grensoverschrijdend gedrag door zowel aanwezige volwassenen als kinderen zo veel als mogelijk wordt beperkt. Het gaat om het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdingen. Het ziet bijvoorbeeld ook toe op pestgedrag van kinderen onderling.

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze locatie heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

Genomen maatregelen zijn:

- Tijdens team overleggen wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- De Meldcode Huishoudelijke geweld en kindermishandeling wordt nageleefd.
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is. De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:
- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring). Per 1 maart 2018 staat iedereen vermeld in het Personenregister
- In de groepen van de buitenschoolse opvang hangt een reglement: De afspraken van de "juf" en de kinderen.
- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat er grensoverschrijdend gedrag dreigt te ontstaan
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.

- Er is een meldcode huiselijk geweld en protocol wat te doen als kindermishandeling.
- Medewerkers kennen de meldcode en passen hem toe bij een vermoeden van kindermishandeling.
- We maken gebruik van gedragsregels (bijlage 2)
- Wanneer er een bezoeker ongewenst gedrag vertoont of grof taalgebruik gebruikt in het kinderdagverblijf zullen wij de bezoeker vragen om het pand te verlaten. Wij zullen deze bezoeker wijzen op de aanwezigheid van kinderen en onze wens uitspreken de kinderen niet te willen confronteren met het gedrag en/of taalgebruik.

Op het moment dat hieraan geen gehoor wordt gegeven, zullen wij de kinderen bij deze persoon weghalen en in veiligheid brengen met minimaal 2 groepsleiding. Dit kan zijn, doordat ze naar een andere groep gaan, of even buiten gaan spelen. Op dit moment wordt ook door deze groepsleiding de politie gebeld.

Twee mensen van de leiding, waaronder (indien aanwezig) de leidinggevende, zullen met de bezoeker in gesprek blijven en zoveel mogelijk proberen de situatie onder controle te houden.

Handelswijze indien deze risico's zich verwezenlijken:

Wanneer is seksueel gedrag grensoverschrijdend?

Bij het signaleren van grensoverschrijdend seksueel gedrag is het belangrijk dat de beroepskracht vertrouwt op zijn intuïtie, op zijn gevoel: wat is dit raar/ wat is er met dit kind aan de hand? De signalenlijsten (bijlage 2) en de observatielijst (bijlage 3) kunnen als hulpmiddel dienen. Seksueel getinte spelletjes horen bij de gezonde seksuele ontwikkeling. Maar er zijn ook grenzen, spelletjes waarbij kinderen elkaar pijn doen, gaan te ver.

Stap 1 – In kaart brengen van signalen

Wanneer er signalen zijn dat een kind of meerdere kinderen seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben vertoond en dat een ander kind hier mee geconfronteerd is of slachtoffer van is geworden, is het belangrijk dat deze signalen in kaart worden gebracht en goed worden geïnterpreteerd. Soms zal iets vrij duidelijk zijn aan te merken als ontoelaatbare handeling, maar vaker zal het gaan om minder duidelijke signalen die niet direct te duiden zijn. Er zijn drie criteria waaraan voldaan moet zijn als er geen sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen de partijen:

-Toestemming

-Vrijwilligheid

-Gelijkwaardigheid

Andere criteria

-Is het gedrag leeftijdsadequaat? Past het gedrag bij de ontwikkeling

-Context, is het seksueel gedrag aangepast aan de context?

-Is er sprake van zelfrespect of juist niet?

Aanbevelingen stap 1

- Raadpleeg de signalenlijst uit de handleiding (bijlage 2)
- Bespreek de signalen met collega's
- Documenteer in het kind dossier (bijlage 5)
- Kennis hebben van leeftijdsadequaat gezond seksueel gedrag

Stap 2 – Melden van het gedrag

De beroepskracht meldt de situatie bij de aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris zorgt ervoor dat alle betrokken ouders op de hoogte worden gesteld. Documenteren is belangrijk en de privacy dient gewaarborgd te worden.

Stap 3 – Beoordelen ernst van het gedrag

De aandachtsfunctionaris stemt af met de aangegeven betrokkenen in het stappenplan. Samen met alle betrokkenen wordt de ernst van het gedrag bepaald.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Wanneer duidelijk wordt dat er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt gecategoriseerd hoe ernstig het gedrag is. Bij alle vormen dienen de ouders van zowel het kind dat het gedrag vertoont als het kind dat met het gedrag is geconfronteerd te worden geïnformeerd.

Aanbevelingen stap 3

- Blijf met ouders in gesprek gedurende het gesprek
- Bekijk bij alle vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag of er signalen zijn van onderliggende problematiek.
- Documenteer in het kind dossier

Stap 4: Maatregelen nemen

De volgende maatregelen kunnen worden genomen:

- Het instellen van een intern onderzoek en het aanleggen van een draaiboek (bijlage 6)
- Het regelen van ondersteuning voor het kind en de ouders
- Aanbieden van excuses voor falend toezicht/ onveilige situatie vanuit de kinderopvang.
- Aanbieden van opvang en professionele hulp voor alle kinderen en hun ouders die op welke wijze dan ook betrokken zijn geweest bij het grensoverschrijdende seksuele gedrag
- Gesprekken voeren met ouders van beide partijen om gezamenlijk tot een oplossing te komen. Creëer van beide partijen ouders 'bezorgde ouders' en zoek naar een gezamenlijk belang.
- Afscherming van het kind dat het grensoverschrijdende gedrag heeft vertoond.

Aanbevelingen stap 4

- Het is belangrijk om nauw samen te werken met expertorganisaties zoals Veilig Thuis, het zorgadviesteam en de GGD.
- Onderzoeken hoe verbeteren binnen Second Home kunnen worden doorgevoerd om mogelijke herhaling te voorkomen.
- Emotionele begeleiding bieden aan direct betrokken ouders
- Second Home kan tegen het volgende dilemma aanlopen: Gaat een kind van de kinderopvang af of niet? En is dat op basis van een besluit van Second Home of van de ouders (opzeggen plaatsingsovereenkomst)?
- Ouders dienen altijd geïnformeerd te worden over gemaakte keuzes en deze te beargumenteren.

De verschillende gradaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag

▪ Licht seksueel grensoverschrijdend gedrag

Kan worden gezien als een noodzakelijke stap om normen en waarden te leren kennen en zal bij veel kinderen op bepaalde momenten in de ontwikkeling voorkomen. Het is nodig dat de beroepskracht dit gedrag begrenst, hierop reageert en hierover spreekt met ouders.

▪ Matig seksueel grensoverschrijdend gedrag

Is ontoelaatbaar: het is belangrijk om een duidelijk verbod in te stellen. Aan het kind moet worden uitgelegd dat dit gedrag niet mag en er moet worden uitgelegd waarom dit niet mag. De betrokken kinderen kunnen in de groep worden geobserveerd. Het is belangrijk dat er met de kinderen wordt gecommuniceerd en dat ouders actief betrokken worden. De aandachtsfunctionaris overlegt met de afdeling Pedagogiek, Veilig Thuis (externe gedragswetenschapper of externe hulpverlening of advies indien noodzakelijk).

▪ Ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag

Vereist dat er direct wordt ingegrepen. Er moeten maatregelen genomen worden die kunnen garanderen dat het gedrag niet meer kan voorvallen. De manager dient ingelicht te worden om verdere stappen te kunnen ondernemen, ook omdat de directie eindverantwoordelijk is voor alle interne en externe communicatie. Bij ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag dient stap 4 te worden ingezet.

Stap 5: Beslissen en handelen

Er zijn verschillende mogelijkheden om te handelen richting het kind dat het seksuele grensoverschrijdende gedrag heeft vertoond:

- Het kind blijft op de groep

Er zijn geen aanwijzingen dat het gedrag zich gaat herhalen of dat het kind een bedreiging vormt voor de andere kinderen.

- Het kind gaat naar een andere groep of kinderopvangorganisatie

Er is aanleiding dat het in het belang van het kind en de andere betrokkenen beter is dat het kind herplaats wordt.

- Het inzetten van hulp

Met advies van Veilig Thuis en in overleg met ouders kan hulpverlening voor het kind worden ingezet. –

- Melding bij Veilig Thuis

De (wijk)manager doet een melding van Veilig Thuis.

Het gedrag van het kind kan namelijk ook op andere problematiek wijzen.

Stap 6: Nazorg bieden en evalueren

Aanbevolen wordt het personeel persoonlijk te informeren. Daarnaast kunnen alle betrokkenen zo spoedig mogelijk over het seksueel overschrijdende gedrag op de hoogte worden gebracht middels een brief of een gezamenlijke (ouder)bijeenkomst. De directie is verantwoordelijk voor de nazorg en de evaluatie

Het is belangrijk het gehele proces en de verschillende stappen te evalueren:

- De aandachtsfunctionaris evalueert met de beroepskracht(en) en eventueel met andere betrokkenen wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd.

- Zo nodig wordt de zaak ook doorgesproken met andere (externe) betrokkenen

- Zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.

- Er wordt gedocumenteerd in het kind dossier (bijlage 5) Preventieve maatregelen

- Deskundigheid op het gebied van seksualiteit en de ontwikkeling van kinderen

- Inzicht in de risicofactoren

- Hanteren van gedragsregels

- Aandacht voor communicatie van kinderen

- Afspraken over internetgebruik

6.2 Open mogelijk professioneel werkklimaat

De Buitenschoolse opvang op onze locatie is zo georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden kan verrichten. Wij geven hier op de volgende wijze vorm aan:

- Wij streven naar een zo open mogelijk professioneel werkklimaat waarin de drempel laag is voor personeel om elkaar aan te spreken op bepaalde gedragingen.

- Wij zorgen dat pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers nog niet aan het werk gaan voordat er een goedgekeurde VOG binnen is.

- Wij hebben een inrichting met veel ramen (ook naar buiten) voor een goede transparantie.

- Wij zorgen voor veiligheid doordat ouders en verzorgers onaangekondigd binnen kunnen komen met een eigen persoonlijke toegangscode. Zo komen er geen onbekende mensen binnen en kan niemand ongezien binnen komen.

- Wij zorgen voor veiligheid doordat andere personen dan ouders (of vaste opa of oma bv.) zich altijd moeten legitimeren bij het ophalen. Er moet van tevoren dus worden doorgegeven

of iemand anders het kind komt halen en wie dit is. Is dit niet het geval dan worden de ouders gebeld voor bevestiging voor een kind wordt meegegeven.

6.3 Achterwachtregeling

Alle groepen zijn in één pand gevestigd, hierdoor zijn er altijd genoeg medewerkers aanwezig die als achterwacht kunnen dienen. Er zijn altijd minimaal twee medewerkers in het pand aanwezig.

Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. De (actieve) achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden op de locatie.

De volgende personen zijn bereikbaar als achterwacht:

Kantoor Second Home Kinderopvang: 036-7502950 optie 1 of 06-42907503
Locatiemanager Maartje Henriët 06-24588783
Vestiging "Picasso" 036-7502950 optie 3

7.0 EHBO-regeling

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het noodzakelijk dat er tijdens openingsuren minimaal één volwassene aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

Wij vinden het belangrijk dat alle medewerkers in het bezit zijn van een geldig EHBO-certificaat. Op deze manier kan iedereen adequaat handelen wanneer dit nodig is. Ieder jaar nemen alle medewerkers die werkzaam zijn bij Second Home Kinderopvang deel aan de online theorie en de praktijkbijeenkomst Eerste Hulp aan Kinderen. De medewerkers hebben Eerste Hulpvaardigheden geoefend onder begeleiding van een erkende EHBO-instructeur. Deze cursus is goedgekeurd door het Nederlandse Oranje Kruis/NIBHV. Doordat ieder jaar alle medewerkers deelnemen aan de cursus blijft de kennis actueel.

De training is gevolgd bij EHBO Maasstad, Eerste Hulp aan Baby's en Kinderen van het Nederlandse Oranje Kruis/NIBHV, het certificaat is 2 jaar geldig en voldoet aan de (nieuwe) wet- en regelgeving.

8.0 Beleidscyclus

Van doelen naar maatregelen en acties en opvolgend het bijstellen van beleid

Onze beleidscyclus starten we met een uitgebreide risico-inventarisatie. Tijdens een teamoverleg bepalen we dat een inventarisatie wordt uitgevoerd en gedurende welke periode hieraan wordt gewerkt. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie wordt er een actieplan en een jaarplan gemaakt. De voortgang van beide plannen wordt regelmatig geëvalueerd tijdens teamoverleggen. Er wordt van de pedagogisch medewerkers verwacht mee te denken in de

acties om de risico's te verminderen. Op basis van de evaluaties wordt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid bijgesteld en wordt besproken of de aanpassingen hebben geleid tot verbetering. Deze cyclus heeft als doel om altijd over een actueel beleidsplan voor Veiligheid en Gezondheid te beschikken. Het doorlopen van de cyclus duurt gemiddeld een jaar.

8.1 Plan van aanpak

De risico-inventarisaties geven inzicht in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn er een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren. De belangrijkste actiepunten zijn:

Hierbij het jaarplan van de locatie de Bikkels

Wat	Wanneer	Wie
Uitvoeren van risico-inventarisatie	17 januari 2024	Kwaliteitsmanager: Sabrina Koopman en locatie manager Maartje Henriët
Opmaken van actieplan/jaarplan	17 januari 2024	Kwaliteitsmanager: Sabrina Koopman
Implementeren naar pedagogisch medewerkers	23 januari 20024	Pedagogische medewerkers en Locatie manager: Maartje Henriët
Evaluatie	11 maart 2024	Locatie manager Maartje Henriët, kwaliteitsmanager Sabrina Koopman en pedagogisch medewerkers
Beleidsplan bijstellen	12 maart 2024	Kwaliteitsmanager Sabrina Koopman
Evaluatie	14 augustus 2024	Locatie manager Maartje Henriët, kwaliteitsmanager Sabrina Koopman en pedagogisch medewerkers
Beleidsplan bijstellen	15 augustus 2024	Kwaliteitsmanager Sabrina Koopman

Aan de hand van het uitvoeren van de risico inventarisaties zijn hierbij de actieplan opgesteld van de locatie de Bikkels.

Actiepunten na risico inventarisatie BSO Bikkels	Wat	Wanneer	Wie
Evaluatie 11 maart 2024	Huisregels keuken	Elke dag	Pedagogisch medewerkers
	Ventilatie roosters	Schoonmaken	Pedagogisch medewerkers

	Keuken regels	Elke dag herhalen	Pedagogisch medewerkers
	Raam barst verzekering	Glasverzekering	Kantoor
	Koelkast data goed nachecken	Elke dag	Pedagogisch medewerkers
	Stopcontact keuken	Week 13	JJ Bouw
	Koortje luxaflex. In keuken en 1 ^e verdieping. Haakjes maken	Week 14	Klusjesman Mo
	2 ^e verdieping hangt kabel los van het plafond	Week 14	Klusjesman Mo
	Speel keukentje deur maken 1 ^e verdieping	Week 14	Klusjesman Mo
Evaluatie 14 augustus 2024	Hek van de tuin vastmaken	Week 35	Hovenier Willem
	Op stap met de BSO protocol doornemen	Week 35	Locatie manager en de pedagogische medewerkers
	Nieuwe keuken / renovatie	Week 36	JJ Bouw

Maatregel die altijd van toepassing is:

- Kookles/maatregel: Kinderen komen niet in aanraking met rauw gehakt, kip of rauwe eieren.
- Zwemmen/maatregel: kinderen die geen zwemdiploma hebben mogen niet deelnemen aan de activiteiten waar mag worden gezwommen

8.2 Evaluatie

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang kan worden geboden, evalueren we twee keer per jaar de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens een teambespreking. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast.

In de afgelopen periode hebben we ondervonden dat de volgende maatregelen een positief effect hebben gehad op het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid:

- we hebben het Pedagogisch Beleidsplan gewijzigd
- we hebben afgesproken 2 keer per jaar een VIB met alle medewerkers te gaan doen.

9.0 Communicatie en afstemming intern en extern

9.1 Intern

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook een actieve rol hierin.

Draagvlak en betrokkenheid van de Pedagogisch medewerkers is een voorwaarde om het beleid in de praktijk uit te dragen en na te leven. Om dit te realiseren zal er tijdens elk teamoverleg een thema of onderdeel uit het beleid worden besproken en geëvalueerd. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Hierdoor blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

9.2 Extern

Via de nieuwsbrief berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen.

10. Ondersteuning en melding van klachten

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren ten aanzien van veiligheid en gezondheid, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. We staan open voor feedback en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

10.1 Klachtenregeling

Wij willen graag weten hoe u over Second Home Kinderopvang denkt en waarderen het dan ook wanneer u ons laat weten waarover u niet tevreden bent of wat beter zou kunnen. Dit geeft ons de mogelijkheid om de kwaliteit van onze opvang te verbeteren en te werken aan een oplossing voor uw eventuele klacht. Denkt u dat wij onze dienstverlening kunnen verbeteren, heeft u ideeën of wilt u een klacht kenbaar maken? U kunt een klacht alleen schriftelijk indienen.

In eerste instantie wordt de interne klachtenprocedure in gang gezet en proberen wij het probleem intern op te lossen. De interne procedure is terug te vinden op onze website.

Mocht dit niet lukken dan kunt u zich als ouder of medewerker richten tot de Geschillencommissie Kinderopvang www.degeschillencommissie.nl Dit is een externe klachtencommissie die de klacht dan in behandeling zal nemen.

U betaalt hiervoor een kleine vergoeding (klachtengeld). Om dit te kunnen doen, moet u eerst de interne klachtenprocedure van de kinderopvangorganisatie doorlopen.

BIJLAGE 1 Huisregels kinderen

We leren de kinderen om te gaan met de kleine risico's en de gevolgen hiervan. De afspraken die wij hiervoor gemaakt hebben staan hieronder beschreven. Deze afspraken brengen wij over aan de kinderen gedurende de dag en worden regelmatig herhaald. Kinderen spelen niet met of bij de ramen en deuren, om vallen en beknelling te voorkomen;

- Iedereen zorgt ervoor dat het materiaal dat gebruikt wordt weer wordt opgeruimd.
- In het gebouw lopen we rustig en buiten mogen wij rennen;
- Binnen gooien we niet met voorwerpen;
- Uitgetrokken schoenen gelijk oppakken en opbergen in de vakken bij de ingang om struikelen te voorkomen;
- De voordeur dient altijd gesloten te worden;
- Kinderen ruimen in principe zelf het speelgoed op waar ze niet meer mee spelen, voordat ze aan een ander spel beginnen of naar huis gaan;
- Laat de kinderen rustig zitten tijdens het eten, om verslikken te voorkomen;
- Kinderen duidelijk maken dat zij in bepaalde ruimtes (keuken, kantoor, berging) niet alleen mogen komen;
- De kinderen wordt aangeleerd dat zij hun handen moeten wassen na bijv. toiletbezoek, buitenspelen, voor het eten.
- Leer de kinderen wat een goede hoesthygiëne is (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen, in hun elleboog niezen of hand voor de mond houden). Als blijkt dat de handen na hoesten of niezen zichtbaar vuil zijn, moeten zij hun handen wassen.
- Op de gang is er ook een desinfecterende gel aanwezig om de handen goed te kunnen desinfecteren. Kinderen mogen dit gebruiken onder toezicht van de PM-er.
- Let erop dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten. Gebruik voor de kinderen telkens een schone zakdoek. Er staat op iedere groep een doos met tissues binnen handbereik;
- Wij praten rustig op de groep;
- Pesten vinden wij niet leuk, we zijn aardig voor elkaar;
- Niet klimmen op omheining;
- Niet rennen van de trappen, maar rustig de trappen op en af
- Drinken doen wij uit de eigen beker en eten met eigen bestek.
- Op de glijbaan in de tuin mag alleen zittend gegleden worden, met het gezicht naar voren.

BIJLAGE 2 **Gedragsregels** Second Home Kinderopvang

Second Home Kinderopvang schept een klimaat waarin iedereen kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen.

Algemene gedragsregels:

- Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima;
- Iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten;
- Er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld;
- Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de directie bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang tot het kinderdagverblijf te ontzeggen;
- Iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken;
- Iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van het kinderdagverblijf en op de bezittingen van een ander;
- Iedereen zorgt voor rust binnen het kinderdagverblijf;
- De medewerker is consistent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag;
- De medewerker wijst plagen en pesten ten alle tijde af;
- De medewerker luistert naar het kind en neemt het kind serieus;
- De medewerker benadert het kind positief;
- De medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
- De organisatie probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen;
- De ouders/ verzorgers worden schriftelijk geïnformeerd over calamiteiten;
- De ouders/ verzorgers hebben inzagerecht in alle gegevens die over het kind worden opgeslagen;
- De medewerker gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen;
- Foto's, die op of rond het kindercentrum worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreid met toestemming van de ouders of verzorgers van de kinderen;
- Foto's van kinderen worden alleen gepubliceerd met schriftelijke toestemming van ouders of verzorgers.

BIJLAGE 3 Preventieve maatregelen/huisregels op het gebied van veiligheid Algemeen

- Wanneer de ouder/verzorger aanwezig is, ligt de verantwoordelijkheid voor het kind bij de ouder;
- Altijd de deur (zachtjes) dicht doen;
- De vluchtdeuren worden vrijgehouden;
- Kinderen spelen niet met of bij de ramen en deuren, om vallen en beknelling te voorkomen;
- Kinderen geen kleding met koordjes laten dragen tijdens buiten spelen. De pedagogisch medewerkers controleren hierop. Verwijder koordjes uit jassen voor het buiten spelen of doen er zodanig een knoop in dat het niet tot last is tijdens het spelen.
- Deuren die open mogen blijven staan, worden vastgezet op de haak of met een deurstop. Alle deuren die open en dicht gaan hebben veiligheidstrips (minimaal tot een hoogte van 1.20 m);
- De stopcontacten zijn kindveilig, of hebben afschermkapjes;
- De EHBO-doos wordt jaarlijks gecontroleerd op de inhoud. Wanneer er iets gebruikt is, wordt dit z.s.m. weer aangevuld. De EHBO-doos wordt in de keuken op een duidelijke plek bewaard en nemen wij altijd mee als wij een activiteit hebben buiten de deur.
- Medicijnen worden bewaard buiten bereik van kinderen in de medicijnenkast (indien nodig in de koelkast).
- Wanneer er geknoeid wordt met water (bijv. in de keuken of bij de toiletten) wordt dit zo snel mogelijk opgeruimd om uitglijden te voorkomen. Ook wanneer de vloer nat is geworden bij vies weer, wordt deze zo snel mogelijk weer droog gemaakt om uitglijden te voorkomen.
- Losse matten of vloerkleden hebben een anti slip ondergrond om verschuiven te voorkomen.
- Iedereen zorgt ervoor dat het materiaal dat gebruikt wordt weer wordt opgeruimd.
- Elke dag aanvinken op de tablet welke kinderen er zijn;
- In het gebouw wordt niet gerend, als een kind rent maak duidelijk dat dit niet mag;
- Niet zonder schoenen lopen wel op blote voeten of pantoffels aan, dit i.v.m. gevaar voor uitglijden;
- Binnen gooien we niet met voorwerpen;
- Wees alert dat er een kind achter de deur kan staan wanneer je deze open doet.

Entree

- Uitgetrokken schoenen gelijk oppakken en in de vakken plaatsen om struikelen te voorkomen;
- Er liggen geen lossen onderdelen in de entree en de gang, zorg dat er voldoende loopruimte is;

- Er worden geen grote voorwerpen (pakketten, grofvuil o.i.d.) in de entree geplaatst, omdat ouders hier vaak met een kind op de arm binnenkomen en zo geen goed zicht hebben op wat er staat;
- De voordeur dient altijd gesloten te worden.

Leefruimte

- Er wordt speelgoed gebruikt dat aansluit bij de leeftijden van de kinderen. Dit betekent o.a. dat er geen speelgoed dat scherpe voorwerpen heeft. Wanneer bijvoorbeeld kinderen spelen met de strijkkralen. Mag alleen de leiding strijken of de grote kinderen van de groep onder toezicht van de leiding. Bij activiteiten zoals; graffitiworkshop, zagen of andere activiteiten waar de risico groot zijn dat kinderen zich kunnen bezweren en waarbij het letsel dan groot is, is er **ALTIJD** toezicht.
 - Speelgoed moet zoveel mogelijk op de groep blijven waar het vandaan komt;
 - Niet weglopen bij activiteiten waar zoals hierboven is vernoemd
 - De pedagogisch medewerkers controleren zelf regelmatig het speelgoed. Speelgoed dat niet veilig is (stuk, beschadigd, afbladderende verf, losse stiksels of touwtjes bij stoffen speelgoed) wordt gerepareerd of weggegooid. Bij aanschaf van nieuw speelgoed wordt goed gekeken of speelgoed past bij de leeftijd van de kinderen.
 - Kinderen ruimen in zelf het speelgoed op waar ze niet meer mee spelen, voordat ze aan een ander spel beginnen, of naar huis gaan;
 - Kinderen mogen niet rennen in de groepsruimten. Als kinderen willen rennen, mag dit buiten;
 - Laat de kinderen rustig zitten tijdens het eten, om verslikken te voorkomen;
 - Binnen mag er niet gegooid worden met voorwerpen (bal e.d.);
 - Kopjes met hete dranken worden buiten bereik van de kinderen midden op tafel geplaatst. Er worden geen kinderen op schoot genomen wanneer koffie of thee wordt gedronken.
 - In bepaalde ruimtes (keuken, kantoor, berging) mogen kinderen niet alleen komen;
 - Gevaarlijke voorwerpen, zoals messen, scharen, lucifers of aanstekers en gereedschap worden buiten het bereik van kinderen (hoog of in een afgesloten kast) opgeborgen.
- Er is geen heetwaterkraan aanwezig in kindertoiletten.
 - Schoonmaakmiddelen worden buiten bereik van kinderen bewaard (in een hoge afsluitbare kast).
 - Echte schoonmaakwerkzaamheden worden gedaan wanneer de kinderen niet aanwezig zijn op de groep.
 - Kinderen laten zitten als ze eten en rustig laten eten.
 - Binnen mag er niet gevoetbald worden.
 - Als er gemorst wordt, dit direct opruimen
 - Kinderen leren na gebruik het speelgoed op te ruimen.

Keuken

- Kinderen mogen niet in de keuken komen (tenzij onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers)
- Apparaten die heel heet worden (waterkoker, koffiezetapparaat) staan buiten bereik van de kinderen

- De heetwaterkraan is buiten bereik van de kinderen. Laat na gebruik van heet water altijd de kraan even doorstromen met koud water. Zorg dat er geen opstapmogelijkheden voor kinderen bij de heetwaterkraan staan.
- Schoonmaakmiddelen, andere giftige stoffen en plastic zakken worden buiten bereik van kinderen bewaard.
- In geval van vergiftiging wordt echter altijd 112 gebeld met de vraag om advies.
- Plastic zakken opbergen in een kast waar kinderen niet bij kunnen.

Buitenterrein

- Houd altijd toezicht als de kinderen buitenspelen (bij kleine kinderen van dichtbij, bij grotere kinderen evt. verder weg)
- Bij het buiten spelen gaan wij met de kinderen naar het schoolplein van de basisschool de watertuin. Hier lopen wij gezamenlijk naar toe. Op het schoolplein kunnen de kinderen gebruik maken van de speeltoestellen en voetbalveld.
- De pedagogisch medewerkers letten er op dat er niet gefietst wordt onder of in de buurt van de speeltoestellen (i.v.m. vallen op fietsje). Als er los speelmateriaal onder de speeltoestellen ligt, wordt dit zo snel mogelijk opgeruimd.
- Bij gebruik van een zwembadje op het buitenterrein wordt permanent toezicht gehouden door een pedagogisch medewerker. Er worden hierover afspraken gemaakt wie wanneer oplet.
- Bij de parkeerplaatsen zachtjes rijden i.v.m. overstekende kinderen
- Geef het goede voorbeeld m.b.t. verkeersregels bijv. bij het oversteken
- Er zijn geen giftige of stekelige planten of begroeiing rondom of op het speelterrein van de school
- Voordat de kinderen buiten gaan spelen, controleert de pedagogisch medewerker of er geen zwerfvuil op het terrein
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt welke delen van het terrein bedoeld zijn voor drukker spelen zoals fietsen, voetballen en welke bedoeld zijn voor rustiger activiteiten. Dit om botsingen te voorkomen.
- De deur naar de speelplaats altijd eerst vastzetten voordat de kinderen naar buiten gaan.
- Bij sneeuw/ijs of regenplassen speelplaats vegen of pekkel strooien

Naast bovenstaande afspraken die de veiligheid van de kinderen vergroten, neemt Second Home Kinderopvang nog de volgende maatregelen:

- Om een goed beeld te krijgen wat nu precies onveilige situaties zijn, houden de pedagogisch medewerkers een ongevallenregistratie bij. Ongevallen waarbij medische hulp is ingeschakeld worden hierop ingevuld. Aan de hand hiervan wordt gekeken of en hoe bepaalde onveilige situaties verholpen moeten worden;
- Kasten moeten stevig staan en niet om kunnen vallen, ook niet als er een kind opklimt. Hoge kasten worden vastgezet aan de muur. Ladekasten dienen kantelbeveiliging te hebben, zodat ze niet om kunnen vallen. De pedagogisch medewerkers controleren zelf regelmatig het meubilair op splinters. Als er splinters

worden aangetroffen, wordt het meubilair geschuurd. Wanneer pedagogisch medewerkers een mankement aan een bepaald meubelstuk aantreffen, dienen zij dit z.s.m. door te geven aan de leidinggevende;

- Er is bedrijfshulpverlening (BHV) binnen de organisatie. Een aantal medewerkers heeft hiertoe een cursus gevolgd. Bij calamiteiten (brand, ernstig ongeval e.d.) hebben de BHV-ers de leiding over de te nemen maatregelen. De BHV-ers oefenen minimaal jaarlijks een ontruimingsoefening met alle kinderen en pedagogisch medewerkers. Zij volgen hierbij het Ontruimingsplan. De BHV-ers houden in de gaten of vluchtroutes vrij van obstakels zijn, zodat in geval van nood snel ontruimd kan worden.

BIJLAGE 4

Preventieve maatregelen/huisregels op het gebied van gezondheid Maatregelen m.b.t. de overdracht van ziektekiemen Protocol handhygiëne

o Was je handen:

o voor het aanraken en bereiden van voedsel;

o voor het eten of helpen bij het eten;

o voor wond verzorging;

o voor het aanbrengen van zalf of crème;

o na hoesten, niezen en snuiten;

o na toilet gebruik;

o na het verschonen van een kind;

o na contact met speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wond vocht of bloed;

o na contact met vuile was of afval;

o na schoonmaakwerkzaamheden;

o Handen wassen doe je als volgt:

o gebruik stromend water;

o gebruik vloeibare zeep;

o verdeel de zeepgoed over de gehele handen;

o spoel de handen hierna goed schoon met water;

o droog de handen af aan een papieren handdoekje;

o toilet hygiëne;

o Leer de kinderen wat een goede toilet hygiëne eis (handen wassen met water en zeep na toiletbezoek);

o De kinderen wordt aangeleerd dat zij hun handen moeten wassen na de bovenstaande activiteiten;

o Houd in de gaten of kinderen hun handen wassen met zeep na toiletbezoek. Je kunt hier niet continu op letten, maar als je ziet dat een kind zijn handen niet wast, kun je hem er aan herinneren;

o Zorg voor kort geknipte nagels;

- o Draag zo min mogelijk sieraden;

Protocol hygiëne bij verkoudheid

- Hanteer zelf een goede hoesthygiëne (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen en in de kom van de elleboog);

- Leer de kinderen wat een goede hoesthygiëne is (tijdens hoesten of niezen het hoofd wegdraaien of buigen, in hun elleboog niezen of hand voor de mond houden). Als blijkt dat de handen na hoesten of niezen zichtbaar vuil zijn, moeten zij hun handen wassen;
- Let erop dat kinderen met snottebellen hun neus snuiten. Gebruik voor de kinderen telkens een schone zakdoek. Er staat op iedere groep een doos met tissues binnen handbereik, zodat kinderen ook zelf een tissue kunnen pakken om hun neus te snuiten;

Gebruik van crèmes

- Was je handen voor het aanbrengen van zalf of crème;
- Gebruik bij voorkeur zalf of crème uit tubes (in plaats van potjes);
- Wanneer er toch zalf of crème in potjes worden gebruikt, gebruik dan een spatel, wattenstaafje of vingercondoom om de zalf of crème uit het potje te halen;

De was

- Gebruik altijd een schoon vaatdoekje om de tafels en stoelen na de maaltijd te reinigen. Deze wordt na gebruik direct in de was gegooid;
- De vaatdoek in de keuken wordt na ieder gebruik met heet water uitgespoeld, en minimaal ieder dagdeel vervangen;
- Blauwe/gele vaatdoeken voor keuken en meubels gebruiken
- Roze doekjes voor sanitair
- Textiel wordt gewassen op minimaal 60 graden;
- Vaatdoeken en dweil gescheiden niet wassen met de theedoeken, handdoeken en andere wassen

Eten en drinken

- Voeding wordt klaargemaakt en bewaard in de keuken;
- Neem na elke maaltijd de tafel en zo nodig ook de stoeltjes af;

Speelgoed

- Maak regelmatig het speelgoed schoon (volgens het schema elke week). Maak zichtbaar verontreinigd speelgoed direct schoon;
- Stoffen speelgoed, knuffels en verkleedkleding worden wekelijks op 40 graden gewassen;
- Houd speelgoed voor binnen en buiten gescheiden;
- Berg speelgoed dat een tijdje niet gebruikt wordt, zoveel mogelijk op in dichte kasten of gesloten bakken;
- Er wordt zoveel mogelijk eenvoudig te reinigen speelgoed gebruikt;

Maatregelen m.b.t. het binnenmilieu

Luchtkwaliteit

- Ventileer dagelijks (3x) in alle groepsruimtes door de ramen en deuren open te zetten. Roosters, die zich meer dan 1.80 meter boven de vloer bevinden blijven zoveel mogelijk geopend. Doe dit 's morgens direct na binnenkomst;
- Bij voorkeur is de temperatuur in de verblijfsruimte rond de 20 graden (niet lager dan 17 graden). Controleer de temperatuur regelmatig. Probeer temperatuurverschillen van meer dan 5 graden in verschillende ruimtes te vermijden. Op de groepen zijn thermometers aanwezig;
- Ventileer extra tijdens bewegingsspelletjes;
- Controleer regelmatig de luchtvochtigheid: deze ligt bij voorkeur tussen de 40% en 60%. Op de groepen zijn luchtvochtigheidsmeters aanwezig;
- Binnen mag niet worden gerookt. Ook buiten wordt in aanwezigheid van de kinderen niet gerookt;
- Er worden geen kaarsen gebrand, alleen met verjaardagen van de kinderen aan tafel en in bijzijn van de pedagogisch medewerkers;
- In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak, luchtverfrisser) gebruikt. Ook worden er geen andere oplosmiddelen (sticker-verwijderaar, wasbenzine, terpentijn, afbijtmiddelen) gebruikt waar de kinderen bij zijn. Er wordt over het algemeen alleen lijm op waterbasis gebruikt in bijzijn van de kinderen. Verder worden er geen sterk geurende producten gebruikt;
- Ventilatie-roosters worden minimaal 3-maandelijkse gereinigd (bedrijf Meesventilatie)
- Verontreinigde lucht komt niet via de ventilatie-roosters in de binnenruimte terecht. Wanneer er sprake is van luchtverontreiniging worden de roosters en ramen gesloten;
- Er worden binnen geen huisdieren gehouden (vanwege mogelijke allergische reacties);

Schoonmaak van de ruimte

- Alle ruimtes worden schoongemaakt aan de hand van het schoonmaakschema (de vloer en de tafels en stoelen dagelijks, de vloeren worden elke week gestofzuigd en gedweild, hoger gelegen oppervlakten (kasten, vensterbanken e.d.) wekelijks, en verticale oppervlakten (ramen, tegels e.d.) maandelijks). Na het eten worden tafel, stoelen en grond direct schoongemaakt. Wanneer de ruimte na een "vieze activiteit" (zand, verf e.d.) vies is geworden zal dit direct hierna worden schoongemaakt;
- De schoonmaakwerkzaamheden worden correct bijgehouden op het schoonmaakschema, zodat altijd goed inzichtelijk is wat er al is schoongemaakt, en wat er nog moet gebeuren;
- De leidinggevende controleert regelmatig of er volgens het schoonmaakschema wordt gewerkt en of dit toereikend is. Ook wordt er gecontroleerd of het schema goed wordt ingevuld;
- Schoonmaakmiddelen worden in hun oorspronkelijke verpakking / fles bewaard. Bij (mogelijke) vergiftiging met deze stoffen is het noodzakelijk dat direct duidelijk is om welke middel het gaat;
- Bij stofzuigen, afstoffen of stofwissen worden de ramen opengezet om te luchten. Bij handmatig stofwissen worden stofbindende doeken gebruikt;
- Er worden alleen kortpolige vloerkleden gebruikt omdat deze beter te reinigen zijn;
- Haal knutselwerkjes en andere versiering in de ruimte die niet gereinigd worden, na een maand weg (i.v.m. stof);

Er worden geen tweedehands gestoffeerde meubels gebruikt;

Geluidsoverlast

- Luidruchtige werkzaamheden worden zo gepland dat geluidsoverlast wordt voorkomen;
- Bij geluidsoverlast worden passende maatregelen genomen;

Planten

- Zowel binnen als buiten staan geen planten die allergeen stuifmeel verspreiden;
- Er staan geen planten met harige blaadjes;
- Spoel (echte of kunst-)planten wekelijks af om te voorkomen dat ze stoffig worden;
- Vervang de potgrond regelmatig om schimmelvorming te voorkomen;

Hitteprotocol

- Zet ramen en deuren wijd open als de temperatuur binnen oploopt boven de 25 graden. Ook wordt een ventilator gebruikt om de ruimte af te koelen. Zet deze ventilator op een plek waar de kinderen niet bij kunnen;
- Gebruik bij warm weer zo snel mogelijk de zonwering;
- Ventileer op warme dagen met name 's morgens direct na binnenkomst;
- Bij warm weer worden geen inspannende activiteiten gedaan, omdat het lichaam dan de warmte niet goed kwijt kan. Probeer te voorkomen dat kinderen zelf druk gaan doen door hen te betrekken bij rustige activiteiten;
- Geef de kinderen bij hoge temperaturen extra drinken (water of limonade);
- De kinderen mogen tussen 12:00 uur en 15:00 uur bij temperaturen boven de 25 graden niet naar buiten;
- Zorg ervoor dat kinderen niet te warm gekleed zijn. Trek overvloedige kleding uit. Laat kinderen eventueel in hun ondergoed rondlopen;
- Afkoelen kan door met water te spelen.

Maatregelen m.b.t. het buitenmilieu Buiten spelen

- Let erop dat kinderen voldoende aangekleed naar buiten gaan;
- Smeer (van mei tot september) bij zonnig of licht bewolkt weer de kinderen in met zonnebrandcrème (minimaal factor 20) als ze buitenspelen. Smeer de kinderen om de 2 uur opnieuw in. Let erop dat de kinderen niet te lang in de zon
- Wij vragen de ouders bij warm weer de kinderen thuis al in te smeren;
- Beperk bij extreme hitte de duur van het buitenspelen. Pas ook de activiteiten aan, zodat grote inspanning wordt vermeden. Beperk bij extreem koud weer de duur van het buitenspelen;
- Beperk buiten eten en drinken zoveel mogelijk (vooral zoete etenswaren). Gebruik bij buiten drinken rietjes om te voorkomen dat een bij of wesp in de mond of keel terecht komt. Maak plakkerige handen of gezichten direct schoon;
- De kinderen worden minimaal een half uur van tevoren ingesmeerd zodat ze zonnebrand kan intrekken;

Waterpret

- Als er een zwembad wordt gebruikt, wordt het zwembad voor gebruik goed schoongespoeld. Het badje wordt gevuld met schoon drinkwater. Hiervoor kan de tuinslang worden gebruikt. Het is van groot belang dat de tuinslang eerst

doorgespoeld wordt (zachtjes zonder al te veel spetteren) om de kans op legionella zo klein mogelijk te houden. De brandslang wordt hier niet voor gebruikt, deze wordt alleen gebruikt in geval van brand;

- Spoel het bad na gebruik schoon en berg het zwembad weer droog op (dus eerst laten drogen voordat het opgevouwen wordt);

Rondom het gebouw

- De vuilnisbakken binnen worden dagelijks geleegd. Afval wordt buiten in gesloten containers opgeborgen;
- Als er overlast is van vliegen of wespen, wordt ervoor gekozen om de deuren en ramen wat meer gesloten te houden, zodat deze niet binnen kunnen komen;
- Als er uitwerpselen van dieren worden gevonden (vliegen, muizen, katten) wordt dit direct opgeruimd;
- Op de buitenspeelplaats worden geen voor kinderen schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt;

Uitstapjes

- Wanneer er een bezoekje wordt gebracht aan de dieren, let erop dat dit voorzichtig gebeurt en wees alert op bijten of krabben van de dieren. Als dieren gevoerd worden, let er op dat dit voorzichtig gebeurt. Na contact met dieren wassen de kinderen hun handen, let hierop. Kinderboerderijen worden alleen bezocht na overleg met de ouders;

Maatregelen m.b.t. (het uitblijven van) medisch handelen

Deze maatregelen zijn beschreven in het protocol zieke kinderen.

Met in acht neming van wet BIG, worden er geen medische handelingen uitgevoerd

BIJLAGE 5: Protocol Varen

Doel:

Buitenactiviteiten organiseren zodat de kinderen lekker veel buiten zijn.

Waarom?

1. Voor de gezondheid van kinderen; is het belangrijk dat kinderen iedere dag, liefst meerdere malen per dag buitenspelen.
2. Voor de grove motoriek van kinderen is het belangrijk dat ze de ruimte hebben om te rennen, klimmen, klauteren, fietsen, hinkelen, huppelen, springen etc.
3. Voor het ontdekken van de wereld is buiten spelen van wezenlijk belang; samen kijken naar de wereld, samen praten over de wereld om ons heen, samen experimenteren met water, zand en andere materialen in de natuur en het ontdekken van processen als groeien, bloeien en doodgaan.
4. Buiten spelen is belangrijk en de buitenruimte moet voldoende uitdaging bieden. Aan de andere kant hebben we te maken met een kwetsbare doelgroep, dus is een veilige buiten speelruimte altijd het uitgangspunt.

Verankering:

In ons pedagogisch beleid en veiligheid en gezondheidsbeleid wordt verwezen naar dit protocol.

Uitgangspunt:

Kinderen gaan in kleine groepen met een gediplomeerde leidster/leider in de boot het water op gedurende 1 uur per keer. De boot biedt ruimte 6 kinderen en twee begeleiders, hiervan is er minstens 1 in het bezit van een geldig vaarbewijs. Er zijn geschikte en goedgekeurde reddingsvesten aanwezig voor de kinderen, deze dienen zijn te allen tijde aan te hebben wanneer ze zich in de boot bevinden. In de werkinstructie voor de BSO staat nader toegelicht hoe wij omgaan met calamiteiten en wc-bezoek en zelfstandigheid tijdens het varen.

Wie is uitvoerend verantwoordelijk?

Pedagogisch medewerker

Wie is in de lijn eerst- verantwoordelijk?

De Directie.

Werkinstructie varen tussen 7 en 13 jaar.

Deze werkinstructie hoort bij het protocol:

Varen

Deze werkinstructie wordt toegepast:

Tijdens en in voorbereiding voor het varen op de boot

Deze werkinstructie wordt uitgevoerd door:

Pedagogisch medewerkers en locatiemanagement

Werkinstructie:

1. Er wordt volgens een vooraf opgestelde planning gevaren.
2. Bij minder weer worden kinderen goed aangekleed, eventueel met kleding van het kindercentrum.
3. De boot wordt afgemeerd aan de openbare steiger naast de locatie BORA BORA in de Noorderplassen.
4. De boot wordt voor de kinderen naar buiten gaan gecontroleerd op gevaarlijke materialen en op deugdelijk functioneren.
5. De ontwikkeling en de ontdekkingsreis van kinderen wordt door de pedagogisch medewerkers op een positieve en ondersteunende manier begeleid.
6. Bij het varen wordt de pedagogisch medewerker/ kind ratio gemeten op de boot
7. Voordat de kinderen aan boord gaan wordt er de gelegenheid gegeven om gebruikt te maken van het toilet. Aangezien er maximaal 1 uur gevaren wordt zal dit voldoende zijn om in de behoefte van de kinderen te voorzien.
8. Bij kleine ongelukjes; wordt het kind begeleid door de pedagogisch medewerker die aan boord is.
9. Bij grotere ongelukken en calamiteiten; zal de kapitein te allen tijde zorg dragen voor het veilig houden van de rest van de opvarenden alsmede het vaartuig. Tevens zal er direct geschakeld worden met de veiligheidsdiensten (112). De pedagogisch medewerker zal zich te allen tijde ontfemen over de kinderen.
10. Bij warm en of extreem zonnig weer treedt het protocol warmte en zon in werking.
11. Bij een vermist kind treedt het protocol kind vermist in werking.

Checklist

- Visuele inspectie van de motor
- Visuele inspectie van de schroef
- Visuele inspectie van de brandstoftank en leidingen
- Visuele inspectie van de boot
- Algehele staat van de boot
- Visuele inspectie op gevaarlijke voorwerpen in de boot
- Brandblusser aan boord
- Hebben de kinderen reddingsvesten aan
- Is de kapitein bevoegd de boot te besturen
- Is er voldaan aan het kind/leidster ratio
- Zijn de kinderen in het bezit van een zwemdiploma
- Is het toestemmingsformulier getekend door de ouder
- Ligt de boot veilig afgemeerd
- Is er een EHBO doos aanwezig
- Is er een EHBO/BHV gediplomeerde aanwezig

Jaarlijks:

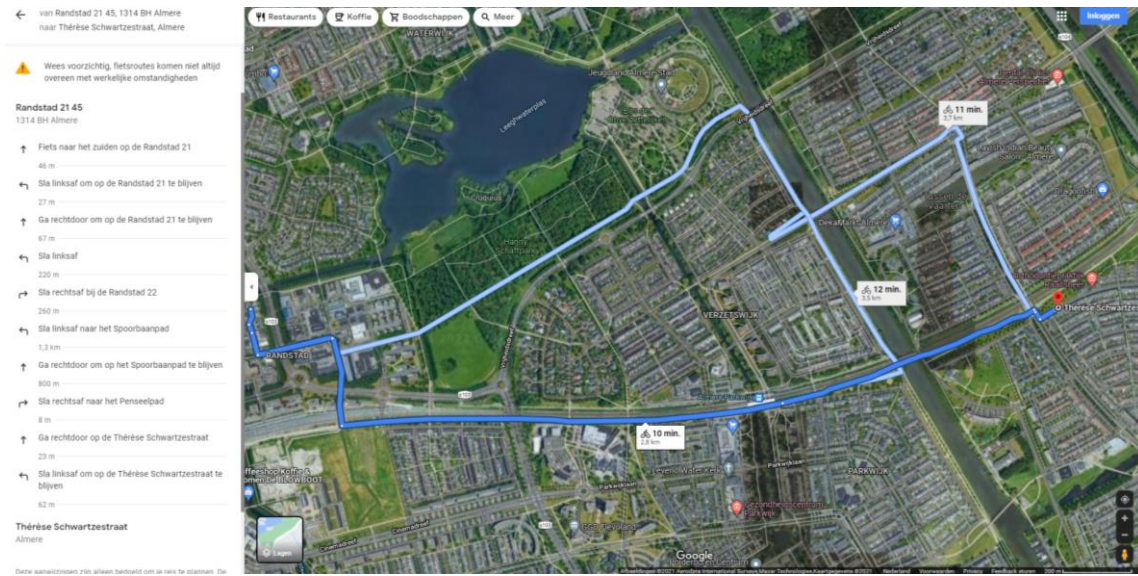
Het protocol, de werkinstructie en de formulieren worden geëvalueerd.

Volgende evaluatiedatum: 01-10-2024

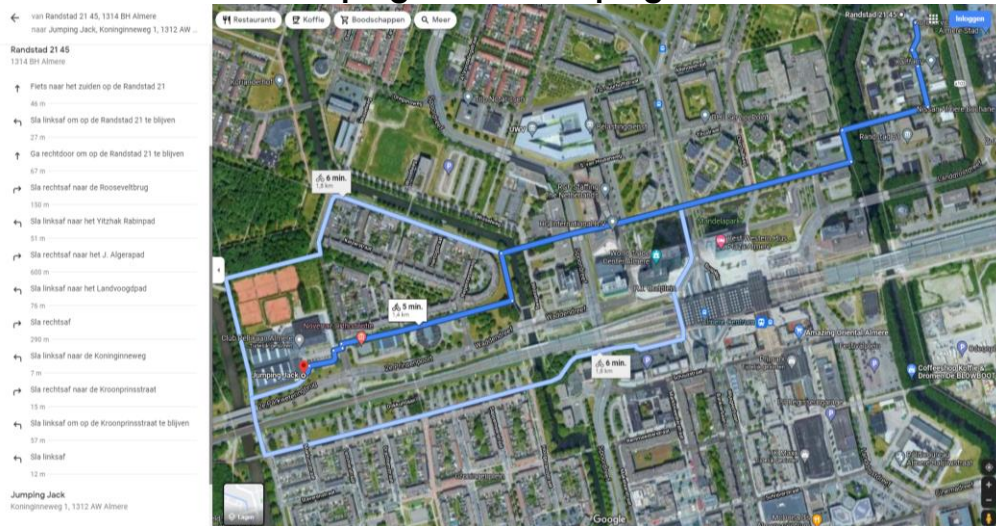
VEILIG RIJDEN BIKKELS

Bikkels-Picasso Picasso-Bikkels

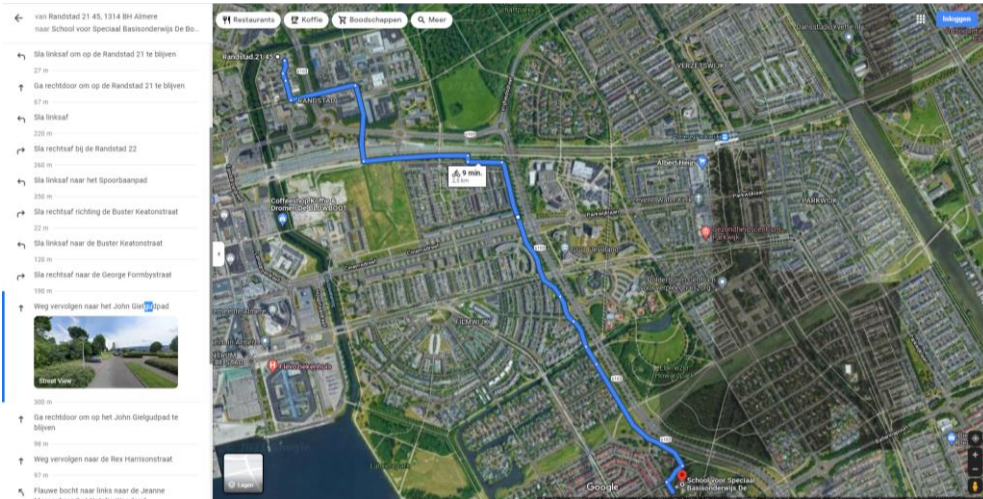
Bikkels – Jumping Jack Jumping Jack-Bikkels

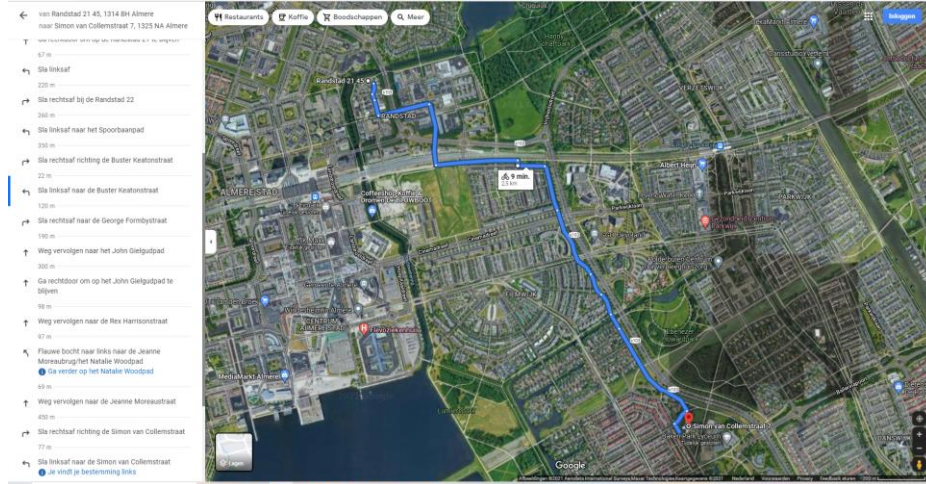
Bikkels- Kickboksen Kickboksen-Bikkels

Bikkels-Bombardon Bombardon-Bikkels

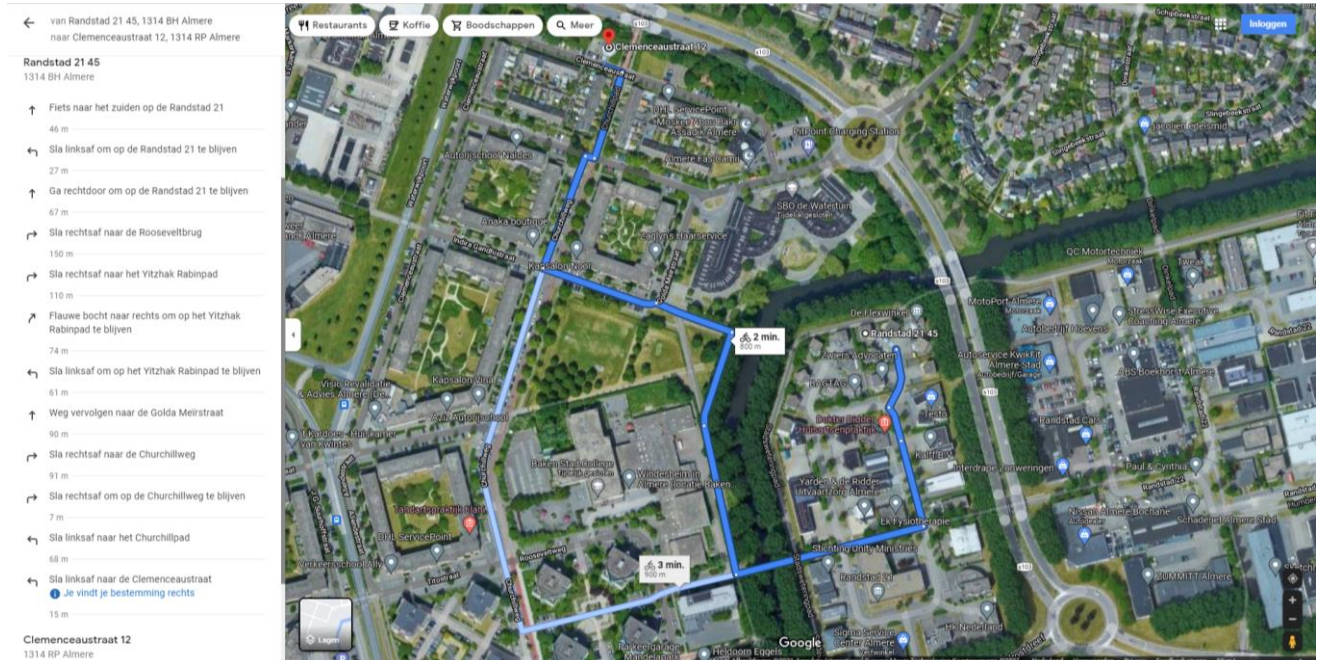
Bikkels- Bongerd Bongerd-Bikkels

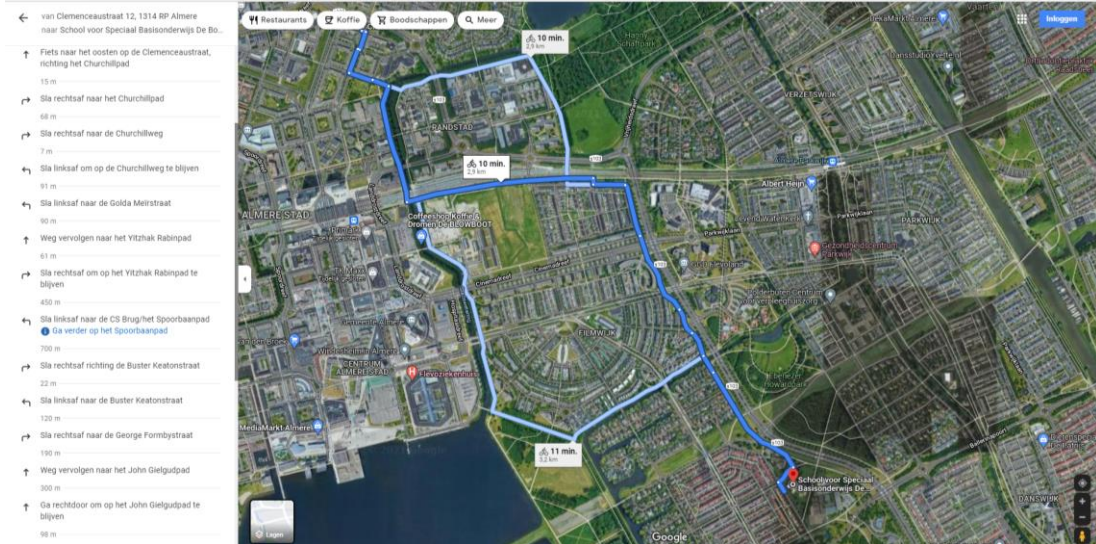
Bombardon- Bongerd Bongerd-Bombardon

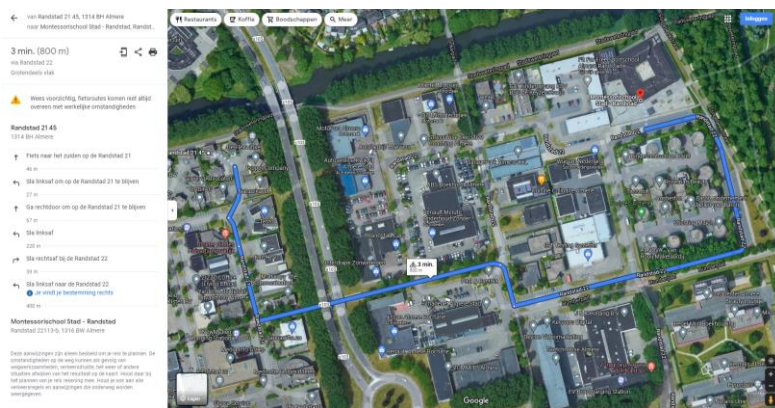
Bikkels – Babelz Babelz-Bikkels

Babbelz – Bombardon Bombardon-Babbelz

Bikkels- Montessori Montessori- Bikkels

Bikkels-Panta Rhei Panta Rhei-Bikkels

